

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Aprobat la sedinta catedrei de
Psihologie
din 24.12.2014
proces verbal nr.5

Șefa catedrei : Silvia Briceag, dr., conf. univ

Recenzent: L. Podgorodețchi, lect superior

CURRICULUM

Cursul universitar

Psihologia vîrstelor

Anul universitar 2013-2014

Informații despre titularul de curs:

Nume: Silvia Briceag

Titlu științific : Conferentiar univ. dr.in psihologie

Informații de contact:e-mail :silviabriceag@mail.ru

Orar consultații: Marti, 12.40-14.00

Bălți, 2014

FIȘA DISCIPLINEI

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bați		Denumire unității de curs	
Facultatea	Științe ale educației, psihologie și arte	Psihologia vîrstelor	
Catedra	Psihologie		
Domeniul general de studiu	Științele educației	Categoria disciplinei (F/G/U/S/M ²): S	Semestrul (1-8): 3
Domeniul de formare profesională la ciclul I	facultăți cu profil pedagogic		
Denumirea specialității		Tipul unității de curs (O/A/L ³): O	

I. Structură disciplină

Număr de ore/săptămână				Credite	Total ore/ Semestru ⁴	Total ore de activitate individuală ⁵	Forma de evaluare (C/Exs/Exo/Eec/T) ⁶	Limba de predare
Curs	Sem.	Lab.	Proiect					
2	1	-	-	3	45	45	Exs	Româna

II. Personal didactic

	Gradul didactic	Titlul științific	Prenumele și numele	Încadrarea (titular/cumul)
Curs	Conf. univ.	Doctor	Silvia Briceag	titular
Seminar	Lector univ.	Drd	Daniela Cazacu	titular
Laborator	-	-	-	-

III. Precondiții de accesare a disciplinei (se menționează disciplinele care trebuie studiate anterior)

Psihologia. Practica de inițiere

IV. Obiectivele disciplinei (maximum 10 rânduri, în corelare cu obiectivele și misiunea specializării, exprimate prin deprinderi, aptitudini și competențe)

Cunoașterea identității psihologice a etapelor ontogenetice aferente copilului (de la concepție până la moarte); Cunoașterea exigențelor educative specifice fiecărei vârste; Înțelegerea rolului psihologiei vîrstelor în realizarea instruirii și educației tinerei generații. Înțelegerea mecanismelor prin care factorii cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali pot influența devenirea personalității; Recunoașterea factorilor de risc în asistența psihologică a diferitelor vârste; Interpretarea și argumentarea modului în care factorii ereditari, cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali influențează creșterea, maturizarea, consolidarea, regresul particularităților psihice; Explicarea diferențelor de vîrstă și individuale întâlnite în diferite perioade ontogenetice; Proiectarea strategiilor valide de cercetare a particularităților dezvoltării psihice la diferite perioade ontogenetice. (transversale, longitudinale, experimentale, prospective, studii de caz, studii calitative, meta-analize); Aplicarea metodelor și tehnicilor de investigație a particularităților psihice în diferite perioade ontogenetice cu elaborarea profilurilor psihologice a vîrstelor; Realizarea caracteristicii psihologice a individului la diferite perioade ontogenetice și ale grupului; Dezvoltarea unei atitudini responsabile față de educația tinerei generații, fundamentată pe noile achiziții ale științei; Respectarea diferențelor de vîrstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în procesul investigational.

V. Tematica disciplinei

Curs	<i>Cunoașterea aspectelor generale ale problematicii dezvoltării psihice: Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei vîrstelor: Metodologia cercetării în domeniul psihologiei vîrstelor. Perspectivele actuale ale ontogenezei) Modele ale dezvoltării ontogenetice : modelul organicist sau activ, modelul mecanicist sau reactiv, modelul interacționist (mixt) sau al dublei determinări; decalajul transversal al dezvoltării psihice; decalajul orizontal al dezvoltării psihice; zona dezvoltării proximale – concept teoretic al perspectivei formative. b) Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umană : Teoria psihosexuală a dezvoltării, Teoria socio-culturală a dezvoltării, Teoria dezvoltării cognitive, Teoria dezvoltării persoanei (Henri Wallon: 1879 –</i>
-------------	--

	1962), Teoria dezvoltării judecatilor morale(Lawrence Kohlberg: 1927 – 1987, Teoria dezvoltării psihosociale((Erik Erikson: 1902 – 1994). <i>Factorii devenirii ființei umane</i> :ereditate,mediu,educatie; <i>Dinamism și evoluție în viața umană</i> : repere psihogenetice și psihodinamice;ciclurile vieții psihice;stadiile vieții psihice. <i>Cunoașterea aspectelor particulare ale problematicii dezvoltării psihice</i> :dezvoltare psihică la vârsta nou-născutului,pruncului;dezvoltare psihică la vârsta antepreșcolară;dezvoltare psihică la vârsta preșcolară;dezvoltare psihică a elevului de vârsta scolară mica;dezvoltare psihică la vârsta preadolescentă;dezvoltare psihică la vârsta adolescentă; particularitati psihice in vârstele adulte si de involuție.
Seminar	<i>Cunoașterea aspectelor generale ale problematicii dezvoltării psihice;Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umana ; Cunoașterea aspectelor particulare ale problematicii dezvoltării psihice</i>
Laborator	

VI. Bibliografie minimală obligatorie⁷

1. Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...S. Briceag,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alecu Russo",.... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159. Total ex.: sl3-3; dlu-1; sî2-174 159.9(075.32) / P97.
2.Crețu, Tinca. Psihologia vîrștelor. - Ed. a 3-a, rev., ad.. - Iași : Polirom, 2009 - 389 p. (Psihologia copilului & Parenting / coord. de Georgeta Pânișoară). - ISBN 978-973-46-1358-8 ; Total ex.: sl3-1; 378.4/ P93
3. Losîi, E. Particularitățile psihologice ale crizelor vîrștei adulte // Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățămîntului : Conf. șt. an. a Univ. de Stat "Ion Creangă", ebr. 2009). - Vol.1. - 2009. - P. 362-36; Total ex.: sl 3-1; 159.9 / C85
4.Эриксон, Эрик Г. Восемь возрастов человека // Эриксон, Эрик Г. Детство и общество. - СПб. - 2000. - С.235-264. Total ex.: sl3-1; 159.9 / Э 777

VII. Metode didactice folosite

Curs: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată Seminar: dezbateri, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor, jocul de rol.
--

VIII. Evaluare

Pre-condiții		Modalități și mijloace de evaluare	Procent din nota finală
Evaluare finală:		Examen scris	40%
Evaluare curentă	Seminar	Răspunsuri orale, elaborare de proiecte, referate, lucrări de control	60%
	Laborator		
	Teza de an		

Șefa Catedrei de psihologie

Conf. univ. dr., Silvia Briceag

Titulari curs,
Conf. univ. dr., Silvia Briceag
drd.,lector univ. Daniela Cazacu

1.Repartizarea orelor conform planului de studii

Denumirea disciplinei/specialitatea			Psihologia virstelor					
Forma de invatamint	sem	Nr. credite	Total ore		Ore prelegeri	Ore seminare	Ore laborator	Forma evaluare
			auditoriale	St.ind.dir.				
Cu frecventa la zi	3	3	30/15	30/15	30	15		ex
Cu frecventa redusa		-	12/6	12/6	12	6		ex

2.Descrierea disciplinei:

a)Locul si rolul disciplinei in contextul concepiei formarii specialistului

Se constituie ca disciplină optională, care întregeste pregătirea profesională a studenților de la facultatile cu profil pedagogic .

În cadrul cursului se studiază delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei virstelor, perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umana, metodologia cercetării in domeniul psihologiei virstelor, perspectivele actuale ale ontogenezei, modele ale dezvoltării ontogenetice, problemele dinamismului și evoluției în viața umană, repere psihogenetice și psihodinamice, factorii devenirii ființei umane, ciclurile dezvoltării psihice, stadiile dezvoltării psihice, problema corelației dezvoltării psihice și instruirii, a corelației dezvoltării psihice și comunicării, se efectuează o analiză concretă a procesualității ontogenetice cu evidențierea decalajelor: transversal și orizontal.

Profund sunt studiate particularitățile psihice ale vârstelor: nou-născut, pruncia, perioada antepreșcolară, perioada preșcolară, perioada elevului de virsta scolară mica, a preadolescentului, adolescentului, vârstele adulte și vârstele de involuție.

b) Competențe dobândite:

Cunoaștere și înțelegere

- Cunoașterea identității psihologice a etapelor ontogenetice aferente copilului (de la concepție până la moarte);
- Cunoașterea exigențelor educative specifice fiecărei vârste;
- Înțelegerea rolului psihologiei virstelor în realizarea instruirii și educației tinerei generații
- Cunoașterea principiilor și paradigmatelor de studiu ale psihologiei virstelor
- Înțelegerea mecanismelor prin care factorii cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali pot influența devenirea personalității.
- Recunoașterea factorilor de risc în asistența psihologică a diferitor virste
- Înțelegerea reperelor ce ghidează elaborarea programelor de educație pentru diferite perioade ontogenetice

Explicare și interpretare

- Explicarea și ilustrarea diferențelor specifice dintre diferite perioade ontogenetice.
- Interpretarea și argumentarea modului în care factorii ereditari, cognitivi, emoționali, comportamentali și sociali influențează creșterea, maturizarea, consolidarea, regresul particularităților psihice.
- Explicarea diferențelor de vîrstă și individuale întîlnite în diferite perioade ontogenetice
- Argumentarea modalităților de intersectare dintre psihologia vîrstelor și alte discipline psihologice care sunt centrate pe aspecte evolutive

Instrumental – aplicativ

- Proiectarea strategiilor valide de cercetare a particularităților dezvoltării psihice la diferite perioade ontogenetice. (transversale, longitudinale, experimentale, prospective, studii de caz, studii calitative, meta-analize).
- Aplicarea metodelor și tehnicilor de investigație a particularităților psihice în diferite perioade ontogenetice cu elaborarea profilurilor psihologice ale vîrstei.
- Elaborarea caracteristicilor psihologice ale individului la diferite perioade ontogenetice și ale grupului.

Atitudinale

- Dezvoltarea unei atitudini responsabile față de educația tinerei generații, fundamentată pe noile achiziții ale științei
- Respectarea diferențelor de vîrstă, gen, religie, cultură, orientare sexuală în procesul investigational.
- Angajarea în analiza critică a politicilor publice de promovare a educației cu respectarea particularităților de vîrstă și cele individuale.
- Respectarea strictă a normelor etice în activitatea profesională de practician și cercetător și angajarea continuă în dezvoltarea personală și profesională

c) Conținutul cursului:

a) Cunoașterea aspectelor generale ale problematicii dezvoltării psihice: Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei vîrstelor: Metodologia cercetării în domeniul psihologiei vîrstelor. Perspectivele actuale ale ontogenezei) Modele ale dezvoltării ontogenetice: modelul organicist sau activ, modelul mecanicist sau reactiv, modelul interacționist (mixt) sau al dublei determinări; decalajul transversal al dezvoltării psihice; decalajul orizontal al dezvoltării psihice; zona dezvoltării proximale – concept teoretic al perspectivei formative. *Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea.* *Factorii devenirii ființei umane:* ereditate, mediu, educație; *Dinamism și evoluție în viața umană:* repere psihogenetice și psihodinamice; ciclurile vieții psihice; stadiile vieții psihice.

b) Cunoașterea aspectelor particulare ale problematicii dezvoltării psihice: dezvoltare psihică la vîrsta nou-născutului, pruncului; dezvoltare psihică la vîrsta antepreșcolară; dezvoltare psihică la vîrsta preșcolară; dezvoltare psihică a elevului de vîrsta școlară mică; dezvoltare psihică la vîrsta preadolescentă; dezvoltare psihică la vîrsta adolescentă; particularități psihice în vîrstele adulte și de involuție.

d) Strategii didactice :

Curs: expunerea, exemplul demonstrativ, dezbateri, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată

Seminar: dezbateri, clarificare conceptuală, activități de grup, descoperire dirijată, sinteza cunoștințelor

4. Distribuirea modulara a cursului

Tema	Unitatile tematice ale cursului	Nr. de ore 30/15							
		Studii cu frecvență la zi				Studii cu frecvență redusă			
		Prelegeri		Seminare		Prelegeri		Seminare	
		Aud.	I.i.dir	Aud.	I.i.dir	Aud.	I.i.dir	Aud.	I.i.dir
	Plan (puncte de reper, aplicații practice pentru seminare)								
1.	Aspecte generale ale problematicii dezvoltării psihice	2	2						
	<p>1. Introducere in PV Delimitările conceptuale privind domeniul psihologiei virstelor Metodologia cercetării in domeniul psihologiei virstelor Perspectivele actuale ale ontogenezei</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modele ale dezvoltării ontogenetice <p>-Modelul organicist sau activ -Modelul mecanicist sau reactiv -Modelul interacționist (mixt) sau al dublei determinări</p> <p><i>Aplicatii seminare: De elaborat un tabel comparativ cu argumente pro si contra pentru fiecare model al DP</i></p>					1	1		
	2. Perspectivele teoretice cu privire la dezvoltarea umana	1	1	-					
	-Teoria psihosexuala a dezvoltării -Teoria socio-ciltutrala a dezvoltării								

	-Teoria dezvoltarii cognitive -Teoria dezvoltarii persoanei(Henri Wallon: 1879 – 1962) - Teoria dezvoltarii judecatilor morale(Lawrence Kohlberg: 1927 – 1987) - Teoria dezvoltarii psihosociale((Erik Erikson: 1902 – 1994)								
	3. Dinamism și evoluție în viața umană	2	2	1	1	1	1		
	<i>Conceptul de dezvoltare psihica</i> - -relatia dintre virsta cronologica si virsta de dezvoltare - decalajul transversal al dezvoltării psihice; - decalajul orizontal al dezvoltării psihice; - repere psihogenetice și psihodinamice; <i>Stadialitatea</i> - ciclurile vieții psihice; - stadiile vieții psihice. <i>Factorii devenirii ființei umane :</i> -ereditate -mediu -educatie(zona proximei dezvoltari) <i>Aplicatii seminar :</i> Eseu „Viziuni asupra primordialitatii factorilor devenirii ființei umane”								
	<i>Aspecte particulare ale problematicii dezvoltării psihice</i>								
	4.Dezvoltarea psihică a copilului în I an de viață	1	1						

	<ul style="list-style-type: none"> - particularitățile dezvoltării nou-născutului (0-2 luni); - caracteristica psihologică analitică a dezvoltării în primul an de viață 								
	5. Dezvoltarea psihică a copilului în perioada antepreșcolară (1-3 ani)	2	2	2	2	2	2		
	<p>a) antepreșcolăritatea – perioada de intensivă expansiune subiectivă:</p> <p>b) cunoașterea și învățarea la vârsta antepreșcolară:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea comunicării; - dezvoltarea sociabilității copilului; - bazele dezvoltării conștiinței. <p>c) dezvoltarea procesului de identificare</p> <p>d) dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea senzațiilor și priceperii; - dezvoltarea memoriei, atenției; - dezvoltarea vorbirii și gândirii. <p>e) problema crizei anului trei de viață</p> <p>Aplicații seminare: Elaborarea unei caracteristici psihologice a unui copil anteprescolar</p>								
	6. Dezvoltarea psihică a copilului în perioada preșcolară (3-7 ani)	4	4	2	2	2	2	2	2
	<p>a) caracteristici psihice generale</p> <p>b) dezvoltarea psiho-cognitivă a preșcolarului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planul senzorio-perceptiv; - dezvoltarea memoriei și 								

<p>imaginației;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea atenției; - gândirea la vârsta preșcolară (gândire egocentrică); - dezvoltarea vorbirii (vorbire egocentrică). <p>c) expansiunea personalității prin activitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de joc; - activități plastice; - activități de muncă - elemente ale activității de instruire. <p>d) aptitudinile la vârsta preșcolară</p> <p>e) caracteristica sferei emoțional-volitivă la vârsta preșcolară</p> <p>f) problema pregătirii psihologice pentru instruirea școlară.</p> <p>Aplicatii seminare: Elaborarea unei caracteristici psihologice a unui copil prescolar</p>								
<p>7.Dezvoltarea psihică a copilului în perioada școlară (6-7 – 10,11 ani)</p>	4	4	2	2	2	2	2	2
<p>a) caracteristici generale a elevului de vârsta școlară mică.</p> <p>b) Dezvoltarea psihică generală a elevului de vîrstă școlară mică</p> <p>dezvoltarea intelectuală</p> <ul style="list-style-type: none"> - dezvoltarea senzorio-perceptivă - dezvoltarea gândirii - dezvoltarea vorbirii (limbaj oral și scris) - dezvoltarea memoriei, imaginației și creativității - dezvoltarea atenției - capacitatea de învățare a elevului de vîrsta școlară mică - particularitățile 								

<ul style="list-style-type: none"> - situațiilor instructive - particularitățile acțiunilor de apreciere și control - formarea activității de învățare la elevul de vîrsta scolară mică <p>c) Socializarea elevului de vîrsta scolară mică</p> <p>d) dezvoltarea sferei emoțional-volitivă a elevului de vîrsta scolară mică</p> <p>Aplicații seminare: Car-că psihologică a clasei de elevi.</p>									
<p>8. Dezvoltarea psihică în perioada preadolescenței (10-11 –14- 15 ani)</p>	4	4	2	2	1	1	2	2	
<p>a) rolul perioadei preadolescențe în dezvoltarea copilului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - restructurarea bio-fiziologică a organismului preadolescentului; - problema crizei preadolescentului în psihologie; - neoformațiunile personalității preadolescentului - relațiile preadolescent-adult. Conflictele. - relațiile preadolescent-sămași <p>b) activitatea de învățare a preadolescentului</p> <ul style="list-style-type: none"> - atitudinea față de învățătură, învățător, obiecte de studiu - dezvoltarea intelectuală a preadolescentului <p>c) dezvoltarea autoconștiinței</p> <ul style="list-style-type: none"> - funcția social-reglatoare a autoconștiinței - autoeducația la vîrsta preadolescentă 									

<p>Aplicații seminare: a) Eseu „Rolul cadrului didactic în depășirea crizei preadolescenței”</p>								
<p>9.Dezvoltarea psihică la vârsta adolescentă (14,15 – 20 ani)</p>	6	6	3	3	1	1		
<p>a) adolescența ca fenomen social-psihologic: - situația socială a adolescentului; - sfera intelectuală. b) dezvoltarea autoconștiinței c) comunicarea și sfera afectivă a adolescentului: - tendința spre autonomie în relațiile cu părinții; - grupul social și adolescentul; - prietenia; - dragostea și relațiile dintre sexe. d) activismul social și formarea conceptuală despre lume; - interesele adolescentului; - concepțiile despre lume; - alegerea profesiei.</p> <p>Aplicatii seminare: a)De prezentat o investigatie experimentală cu subiectul:Perceptia libertatii de catre adolescenti b)De prezentat investigatia experimentală a valorilor morale ale adolescentului .</p>								

	10.Ciclul adult activ (20-21-65 ani;)	2	2	2	2	1	1		
	<p>- Caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani);</p> <p>-Directii de dezvoltare ideale in perioada adulta(Wite,1975)</p> <p>-Tipuri de relatii matrimoniale in perioada adulta</p> <p>-Dinamica si tranzitia rolurilor in perioada adulta.</p> <p>-Criza de la 30 de ani : car-ci psihologice</p> <p>-Adultul mediu, criza la 40 de ani ,car-ci psihologice</p> <p>-Reorientarea-esirea din criza(45-60 de ani)</p> <p>Aplicatii seminare:</p> <p>a)Elaborarea unor recomandari pentru diminuarea efectelor negative ale crizei (30 ani;40 ani)</p>								
	11.Characteristici generale ale perioadei de involuție (65-90 ani).	2	2	1	1	1	1		
	<p>-Mituri si prejudecati legate de virsta a treia</p> <p>-Modificari psiho-fiziologice aduse de virsta a treia</p> <p>Modalitati de optimizare a calitatii vietii in virsta a treia</p> <p>Aplicatii seminare:</p> <p>a)Elaborarea unor strategii de optimizare a calitatii vietii in virsta a treia</p>								

5. Bibliografie

BRICEAG, S. *Psihologia virstelor: Curs univ.* Univ. de Stat „Alec Russo”, Fac. de Stiinte ale Educatiei, Psihologie si Arte. Tipografia Indigou Color, 2014. 200 p.

Crețu, Tincă. Psihologia vîrstelor. - Ed. a 3-a, rev., ad.. - Iași : Polirom, 2009 - 389 p. (Psihologia copilului & Parenting / coord. de Georgeta Pânișoară). - ISBN 978-973-46-1358-8
Total ex.: sl3-1. 159.9 / C85

Fontaine, Roger. Psihologia îmbătrînirii / Roger Fontaine ; trad. de D. Zămosteanu. – Iași: Polirom , 2008 - 232 p. - (Collegium. Psihologie / coord. de Adrian Neculau).
Total ex.: sl3 – 2 159.9 / F78

Loșii, E. Particularitățile psihologice ale crizelor vîrstei adulte // Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățămîntului : Conf. șt. an. a Univ. de Stat "Ion Creangă", ebr. 2009). - Vol.1. - 2009. - P. 362-369
Total ex.: sl3-1 378.4/ P93

Psihologia dezvoltării și psihologia pedagogică : man. pentru colegii pedagogice / Ig. Racu, C. Perjan, P. Jelescu,...S. Briceag,...; Univ. Pedagogică de Stat "Ion Creangă" ; Inst. de Șt. ale Educației ; Univ. de Stat "Alec Russo",.... - Ch. : Univers Pedagogic , 2007. - 160 p. : tab. - ISBN 978-9975-48-039-0. - Bibliogr. p. 159.
Total ex.: sl3-3; dlu-1; sî2-174 159.9(075.32) / P97.

Șevcenco, Oxana. Comportamentul asertiv al părinților și afirmarea de sine la copii de diferite vîrste // Psihologie ; Pedagogie specială ; Asistență socială. - 2009. - Nr 2. - P. 34-43.

Алферова, М. О. Личностные особенности проживания кризиса середины жизни // Мир психологии : Науч.-метод. журн.. - 2006. - Nr 3. - P. 124-131.

Брагинский, В. От рождения - до зрелости // Здоровье детей : Прил. к газ. "Первое сентября". – 2005. - Nr.3. - P. 22-25.

Бурменская, Галина Васильевна. Типологический подход к возрастной психологии развития // Вестн. Моск. ун-та. Сер.14. Психология : науч. журн. – 2000. - Nr.4, С.3 – 17.
Ермолаева, М. В. Значение субъектного подхода для изучения развития личности на этапах зрелого возраста / М. В. Ермолаева, П. В. Кондратьев // Мир психологии : Науч.-метод. журн.. - 2007. - Nr 1. - P. 79-86.

Калашникова, М. В. О концепции возрастной сензитивности // Мир психологии : Науч.-метод.журн.. – 2004. - Nr.1. - С.105-113.

Коберник-Гурковская, Мария. Исследование психологических характеристик кризиса "середины жизни"// Актуальные проблемы современности: научный поиск и пути решения : Материалы науч. конф. проф.-преп. состава и студентов по итогам науч.-исследов. работы за 2005/2006 учеб. год Вып.6. - 2006. - P. 240-242.

Total ex.: d-2

378.4 (478) / A 437

Просвиркин В.Н. Трудности и проблемы переходного возраста // Нач. школа : ежемес. науч.-метод. журн. – 2005. - №4. – Р. 89-94.

Слободчиков, В. Возрастно-нормативные модели развития // Воспитательная работа в школе : Деловой журн. зам. директора по воспитательной работе. - 2010. - № 9. - Р. 16-22.

Солдатова, Е. Л. Эго-идентичность в нормативных кризисах развития // Вопр. психологии : науч. журн.. - 2006. - № 5. - Р. 74-84.

Эриксон, Эрик Г. Восемь возрастов человека // Эриксон, Эрик Г. Детство и общество. - СПб. - 2000. - С.235-264.

Total ex.: sl3-1

159.9 / Э 777

6. Lucrul individual dirijat

Timpul total (ore pe semestru) al activităților de studiu individual pretinse studentului

(completați cu zero activitățile care nu sunt cerute)

1.	Descifrarea și studiul notițelor de curs	4	8.	Pregătire prezentări orale	2
2.	Studiu după manual, suport de curs	5	9.	Pregătire examinare finală	5
3.	Studiul bibliografiei minimale indicate	2	10.	Consultații	2
4.	Documentare suplimentară în bibliotecă	5	11.	Documentare pe teren(gradinita, scoala)	5
5.	Activitate specifică de pregătire (ore)	5	12.	Documentare pe INTERNET	5
6.	Realizare teme, referate, eseuri, traduceri	5	13.	. Activități de promovare experienței	0
7.	Pregătire lucrări de control	2	14.	Alte activități ...	0
TOTAL ore studiu individual (pe semestru) =			45		

7.Evaluare:(forma,formula,exigente regulament,chestionar pentru proba evaluare finala, tematica tezelor de an)

Chestionar pentru evaluarea finală psihologia virstelor

1. Delimitati conceptele privind domeniul psihologiei virstelor
2. Prezentați viziuni asupra metodologiei cercetării în domeniul psihologiei virstelor
3. Prezentați perspectivele actuale ale ontogenezei
4. Ce este decalajul transversal și decalajul orizontal al dezvoltării psihice?
5. Demonstrați că zona dezvoltării proxime reprezintă un concept teoretic al perspectivei formative.
6. Explicați factorii devenirii ființei umane
7. Prezentați o caracteristică psihologică a dezvoltării psihice a copilului în I an de viață.
8. Antepreșcolăritatea – perioada de intensivă expansiune subiectivă: Descrieți dezvoltarea mișcărilor și constituirea controlului lor; dezvoltarea comunicării, a sociabilității copilului și a bazelor dezvoltării conștiinței
9. Dezvoltarea psiho-cognitivă a antepreșcolarului: Explicați cum se produce dezvoltarea senzațiilor și percepției, dezvoltarea memoriei și atenției, dezvoltarea vorbirii și gândirii.
10. Prezentați viziuni asupra problemei crizei anului trei de viață
11. Dezvoltarea psiho-cognitivă a preșcolarului: prezentați cele mai esențiale performanțe în planul senzorio-perceptiv; dezvoltarea memoriei și imaginației, dezvoltarea atenției;
12. Expansiunea personalității preșcolarului prin activitate: Argumentați că jocul cu subiect, pe roluri este activitate dominantă în această perioadă.
13. Caracterizați sfera emoțional-volitivă la vârsta preșcolară
14. Prezentați strategii de pregătire psihologică pentru instruirea școlară.
15. Caracterizați dezvoltarea intelectuală a elevului de vîrstă școlară mică
16. Caracterizați dezvoltarea senzorio-perceptivă a elevului de vîrstă școlară mică
17. Caracterizați dezvoltarea gândirii elevului de vîrstă școlară mică
18. Caracterizați dezvoltarea vorbirii (limbaj oral și scris) elevului de vîrstă școlară mică
19. Caracterizați dezvoltarea atenției, memoriei, imaginației și creativității elevului de vîrstă școlară mică
20. Capacitatea de învățare a elevului de vîrstă școlară mică : Elucidați cele mai esențiale particularități ale situațiilor instructive, acțiunilor de apreciere și control.
21. Cum se produce socializarea elevului de vîrstă școlară mică?
22. Prezentați particularități de dezvoltare a sferei emoțional-volitivă a elevului de vîrstă școlară mică
23. Argumentați rolul perioadei preadolescente în dezvoltarea copilului: restructurarea bio-fiziologică a organismului preadolescentului;
24. Prezentați opinii asupra problemei crizei preadolescentului în psihologie;
25. Prezentați o listă cu neformațiunile personalității preadolescentului
26. Caracterizați relațiile preadolescentului cu adultul și specificul conflictelor în această perioadă.
27. Caracterizați relațiile preadolescentului cu sorașii.
28. Care este atitudinea preadolescentului față de învățătură, învățător, obiecte de studiu .
29. Prezentați cele mai esențiale performanțe în dezvoltarea intelectuală a preadolescentului
30. Argumentați că autoconștiința în preadolescență are funcții social-reglatoare.
31. Adolescența ca fenomen social-psihologic: Caracterizați situația socială a adolescentului;
32. Adolescența ca fenomen social-psihologic: Caracterizați sfera intelectuală.
33. Care sunt particularitățile dezvoltării autoconștiinței la adolescent?
34. Argumentați tendința spre autonomie în relațiile cu părinții în adolescență
35. Comunicarea și sfera afectivă a adolescentului: Caracterizați grupul social și adolescentul, prietenia, dragostea și relațiile dintre sexe.
36. Prezentați caracteristici generale ale ciclului adult (20-65 ani). Care sunt direcțiile de dezvoltare ideale în perioada adultă(Wite,1975)
37. Prezentați caracteristici psihologice ale crizei de la 30 de ani :

38. Prezentați caracteristicile psihologice ale adultului mediu și specificitățile crizei la 40 de ani ,
39. Cum se produce reorientarea-iesirea din criza(45-60 de ani)
40. Prezentați caracteristici generale ale perioadei de involuție (65-90 ani), mituri și prejudecăți legate de vîrsta a treia
41. Descrieți teoriile îmbătrînirii
42. Descrieți tipurile îmbătrînirii
43. Ce modificări psiho-fiziologice aduce vîrsta a treia?
44. Prezentați modalități de optimizare a calității vieții în vîrsta a treia